

PREDAVANJE IN POSVET O DODATNEM POKOJNINSKEM ZAVAROVANJU

sreda, 26.10.2011 s pričetkom ob 11.00 uri,

1) Predstavitev pokojninskih rent

- Zakaj izbrati rento (počakati na rento)?
- Vrste rent, ki jih nudimo in njihove prednosti
- Kako izbrati najprimernejšo rento
- Davčni vidik rent
- Postopek uveljavitve pravice do dodatne pokojnine

Namen dodatnega pokojninskega zavarovanja je s pokojninsko rento si izboljšati redne prihodke po upokojitvi. Dobro poznavanje pokojninskih rent bo zaposlenim olajšalo odločitev in jim omogočilo izbor najprimernejše oblike dodatne pokojnine.

2) "Kakšno pokojninsko reformo potrebujemo?" na to vprašanje bodo poskusili odgovoriti naši gostje:

Marijan Papež, generalni direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

Mitja Čok, Katedra za denar in finance Ekonomske Fakultete v Ljubljani

Alenka Dekleva, vodja nagrajevanja, LEK d.d.

Sašo Stanovnik, vodja oddelka analiz, ALTA Invest d.d.

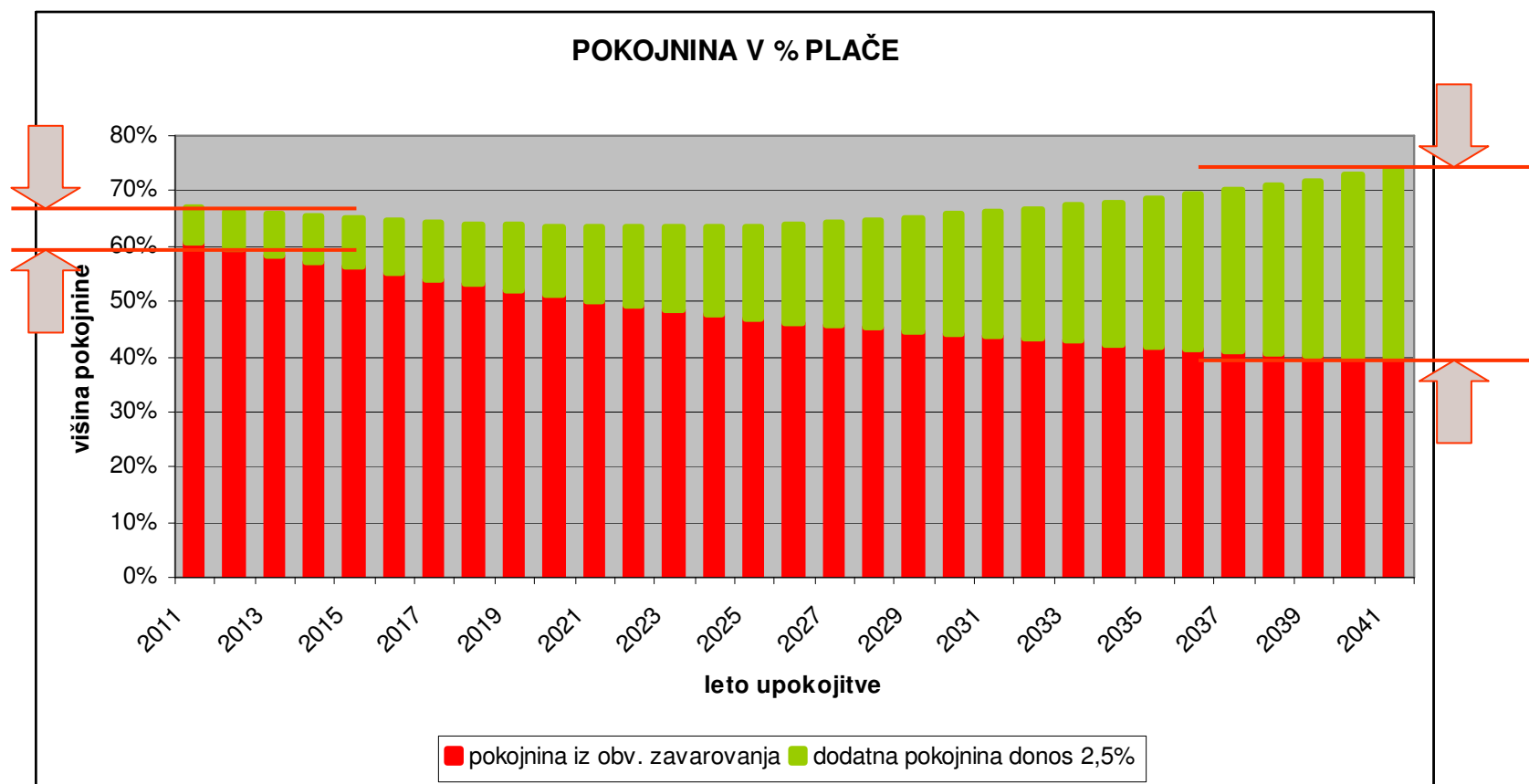
Razpravo, bo vodil **Peter Filipič**, predsednik uprave Pokojninske družbe A, d.d.

V državah OECD javne pokojnine v povprečju predstavljajo 60% prihodkov upokojencev, preostalih 40% predstavljajo prihodki dodatnega pokojninskega zavarovanja in lastni prihranki. Tudi v Sloveniji samo reforma obveznega pokojninskega zavarovanja ne bo mogla zaustaviti padanja pokojnin.

3) Prijetno druženje

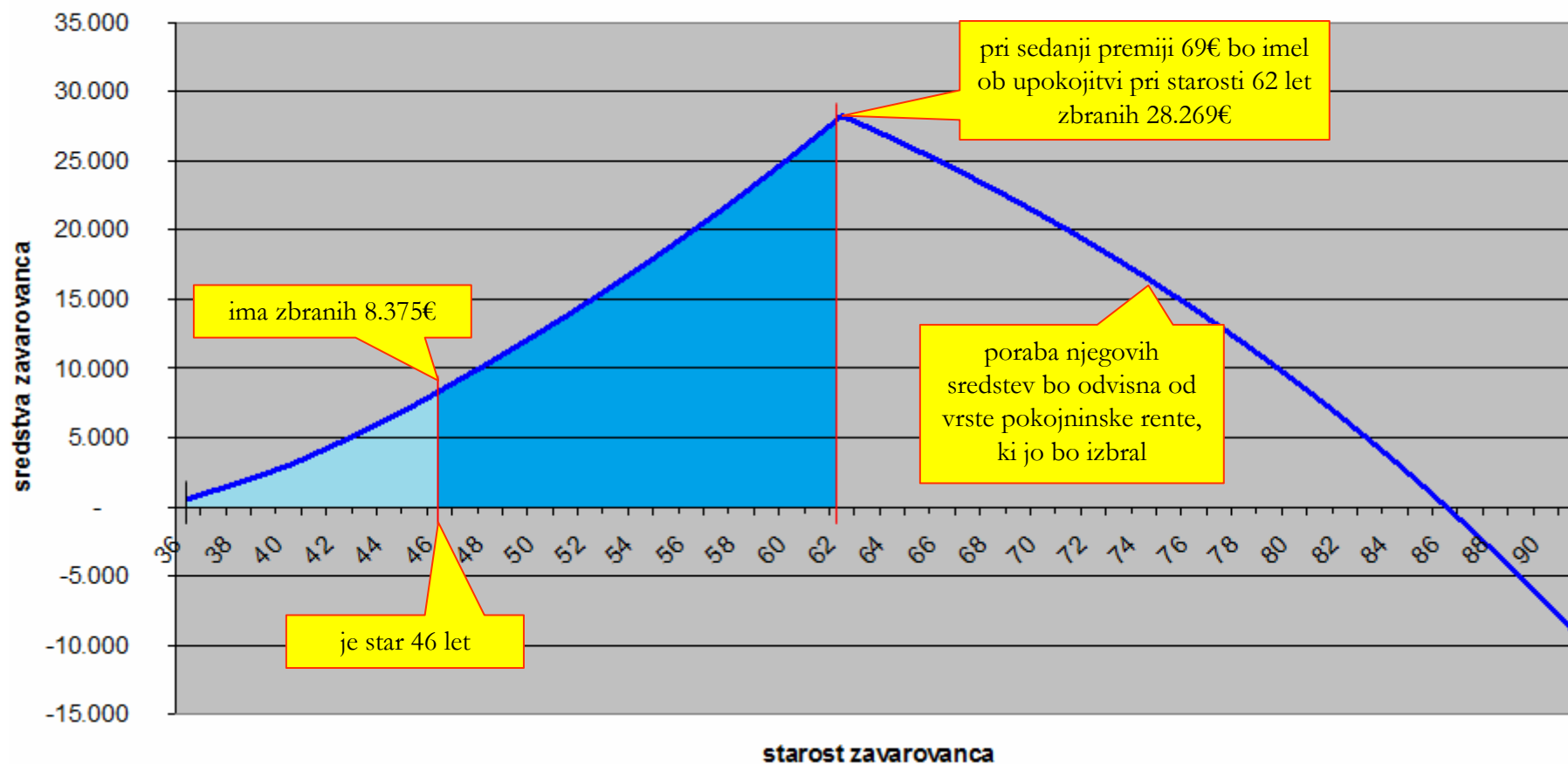
POKOJNINSKE RENTE

Namen dodatnega pokojninskega zavarovanja je s pokojninsko rento nadomestiti upad pokojnine iz obveznega pokojninskega zavarovanja.

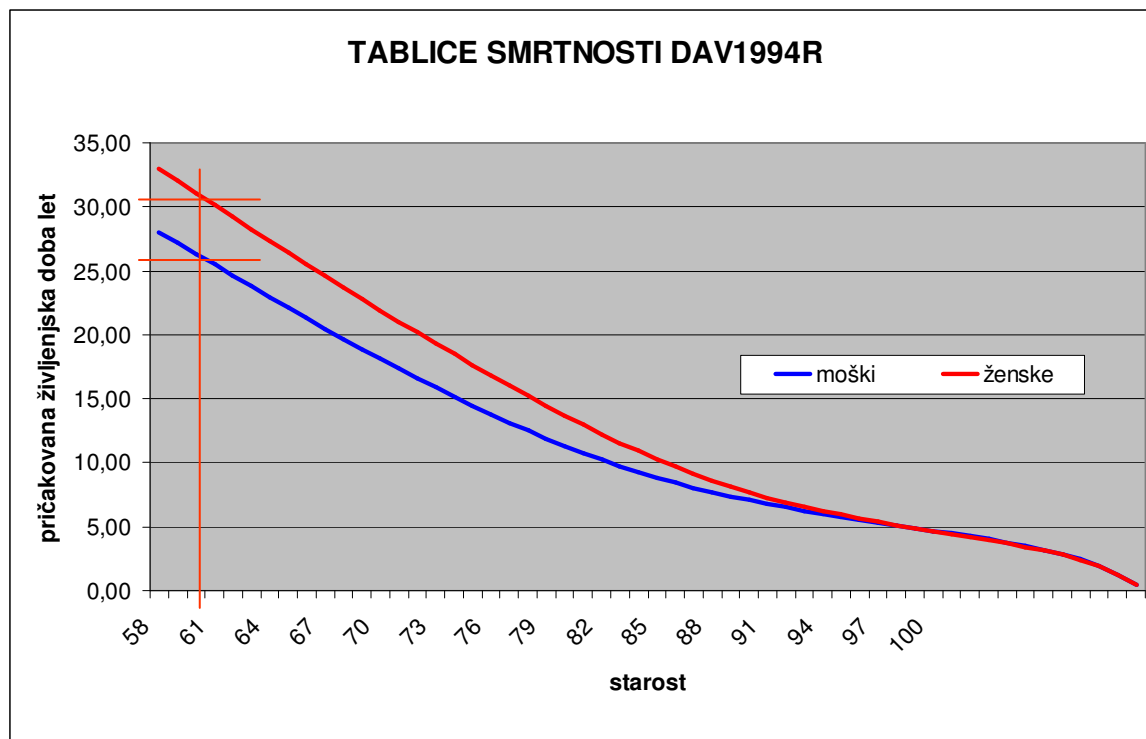
Povprečni aktivni zavarovanec Pokojninske družbe A, ki je v zavarovanje vstopil leta 2001 ima zbranih 8.375€, je star 46 let, ima mesečno premijo 69€.

VARČEVANJE IN PORABA SREDSTEV ZAVAROVANCA

TABLICE SMRTNOSTI

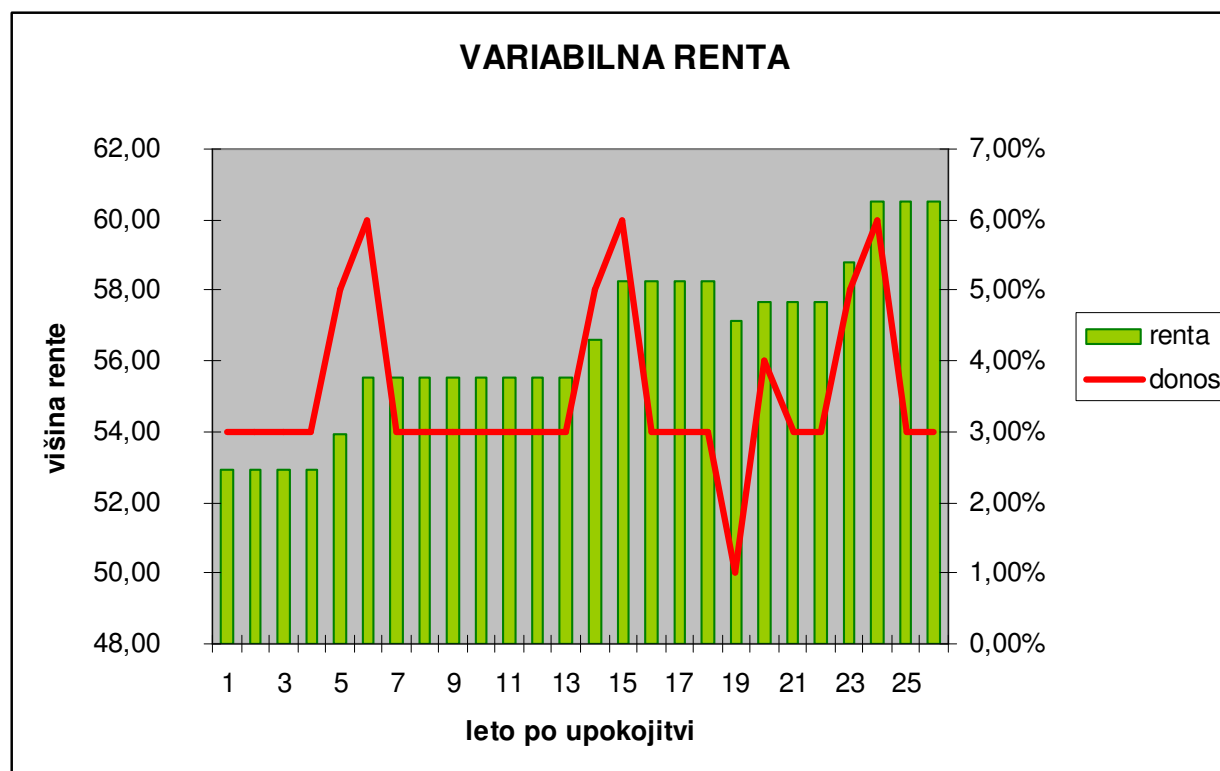
Rente se izračunajo na osnovi povprečne pričakovane preostale življenjske dobe in donosa sredstev zavarovanca. Pri izračunu se upoštevajo nemške tablice smrtnosti DAV 1994R in izhodiščni donos v višini 3% letno. Rente se izplačujejo do smrti zavarovanca.

Tablice vključujejo predvideno podaljševanje življenjske dobe.

DONOS V OBDOBJU IZPLAČEVANJA REBANTE

Ob izračunu rente se upošteva donos sredstev v obdobju izplačevanja v višini 3% letno. Tekom izplačevanja se višina rente prilagaja vsakomesečnemu doseženemu donosu. Pokojninska družba A v obdobju izplačevanja jamči najnižji donos v višini 1% letno. Z tako imenovano variabilno rento smo želeli zavarovanca zaščititi pred razvrednotenjem rente v primeru pojava visoke inflacije.

Graf prikazuje dolgoročen dvig rente v primeru kratkoročnega pojava inflacijskega donosa, kot tudi vpliv zajamčenega donosa na višino rente. Enoletni dvig donosa za 2% točki v 4. letu prejemanja rente trajno poviša pokojninsko rento za 2%.

OBLIKE POKOJNINSKIH RENT

A. Pokojninska renta z enakomernim črpanjem sredstev

- brez zjamčenega obdobja izplačevanja
- z zjamčenim izplačevanjem 10 let
- z zjamčenim izplačevanjem 20 let

Renta se izplačuje v enaki višini do smrti zavarovanca. Višina vsakomesečne rente je odvisna le od doseženega donosa.

B. Pokojninska renta s pospešenim črpanjem sredstev

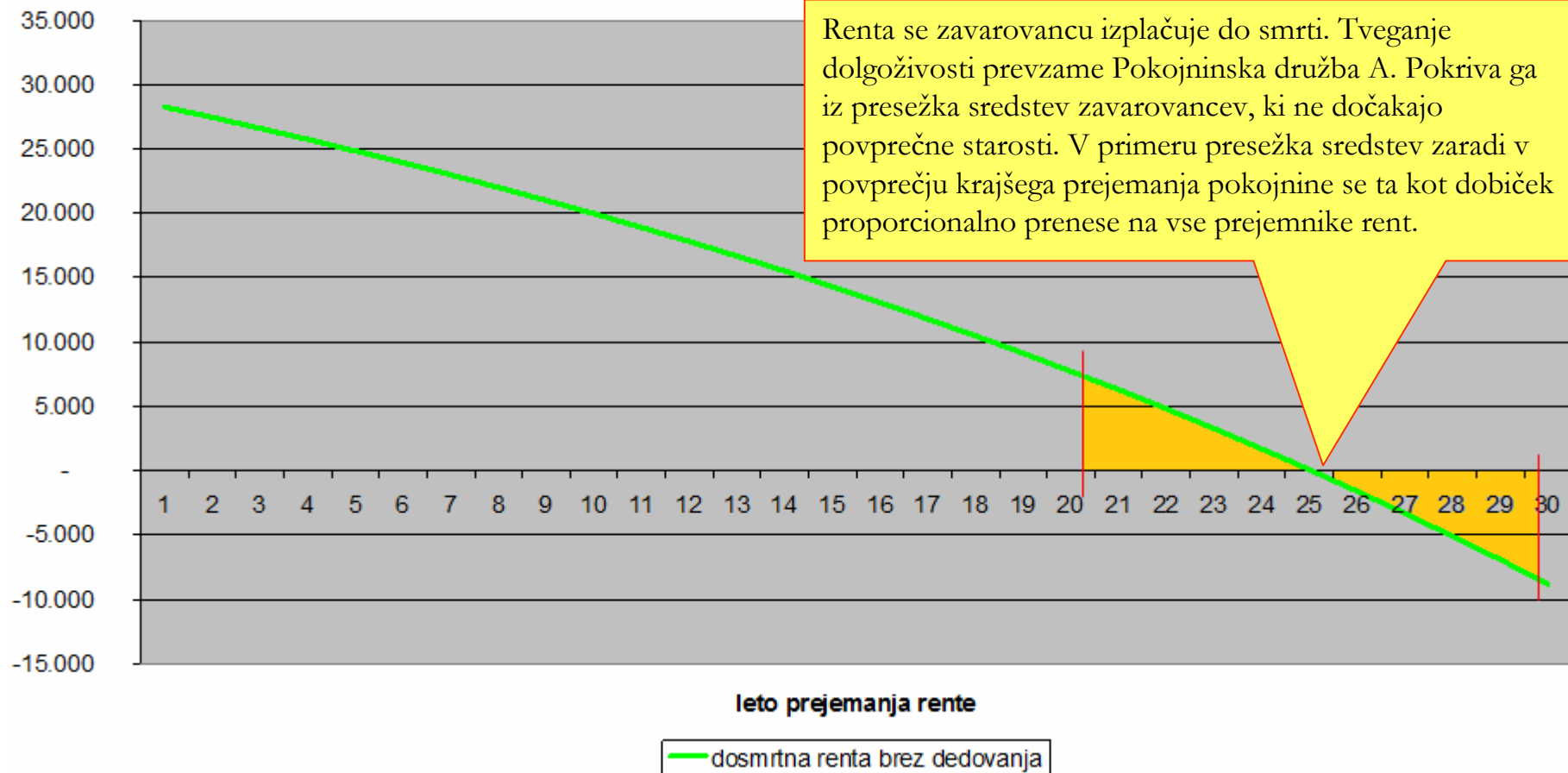
- jamstvom izplačila 95% sredstev v prvih 20. letih prejemanja rente
- jamstvom izplačila 90% sredstev v prvih 10. letih prejemanja rente
- jamstvom izplačila 90% sredstev v prvih 5. letih prejemanja rente
- jamstvom izplačila 90% sredstev v prvih 3. letih prejemanja rente

Renta je v prvem obdobju izplačevanja višja. V tem obdobju renta ni odvisna od pričakovane življenjske dobe in je zato enaka za oba spola in ni odvisna od upokojitvene starosti.

Vse pokojninske rente so dosmrtno. Pri rentah s pospešenim črpanjem sredstev se višina rente po preteku prvega obdobja zniža, ter iz vsakomesečnega izplačila preide na izplačilo enkrat letno.

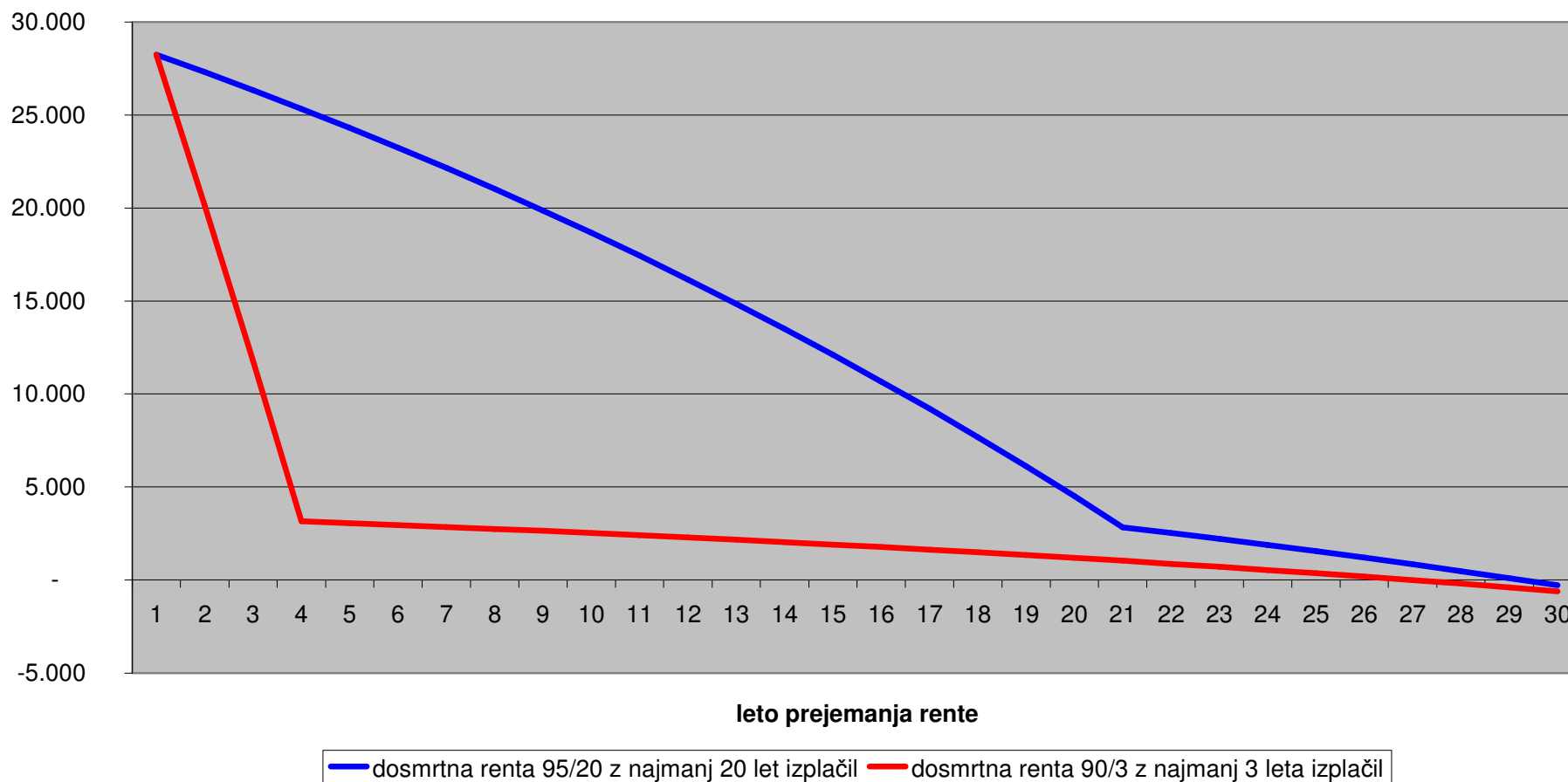
Povprečni aktivni zavarovanec Pokojninske družbe A, ki je v zavarovanje vstopil leta 2001 ima zbranih 8.375€, je star 46 let, ima mesečno premijo 69€.

PORABA SREDSTEV PRI RENTI Z ENAKOMERNIM ČRPANJEM

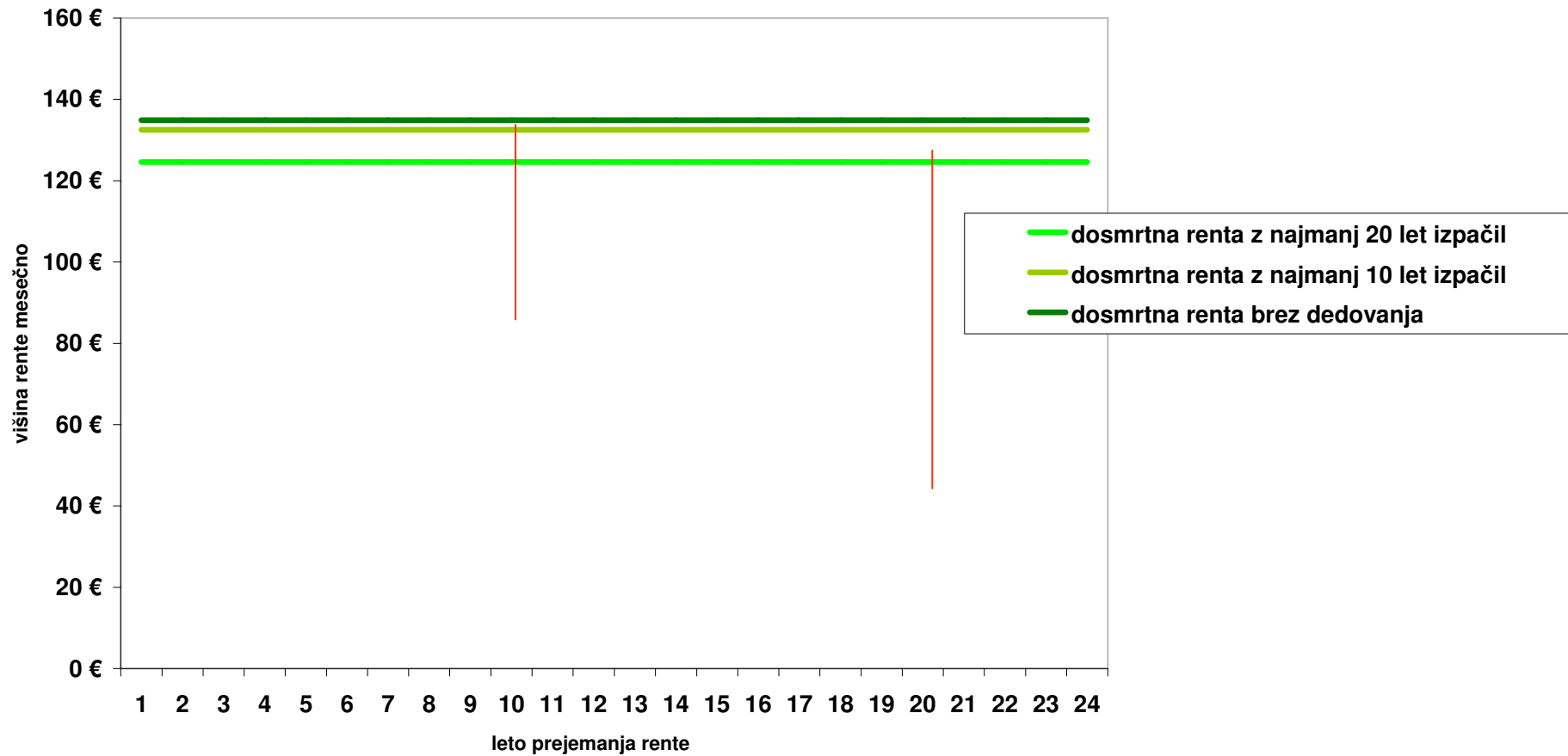
Povprečni aktivni zavarovanec Pokojninske družbe A, ki je v zavarovanje vstopil leta 2001 ima zbranih 8.375€, je star 46 let, ima mesečno premijo 69€.

ČRPAJJE SREDSTEV PRI RAZLIČNIH RENTAH

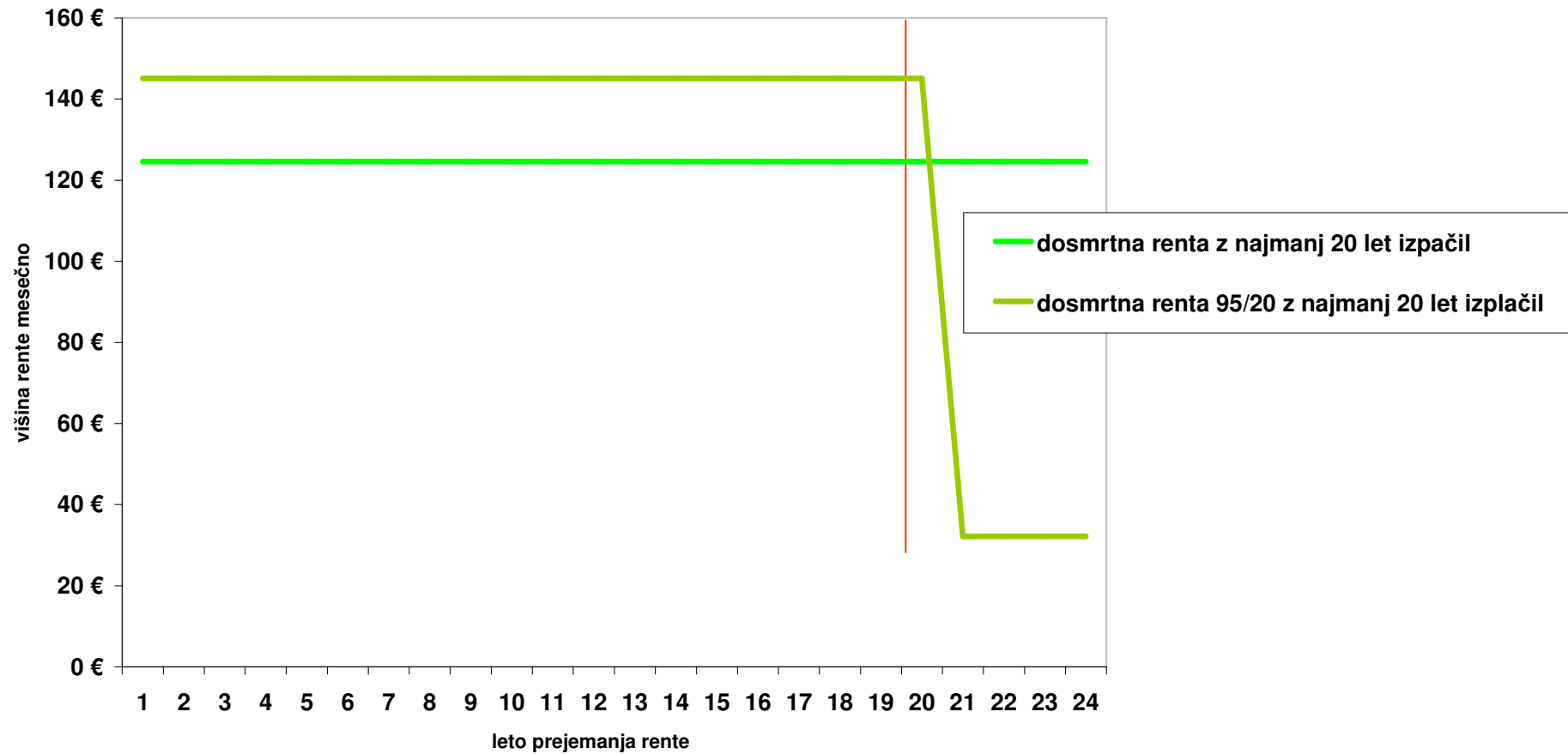
Izračun za povprečnega aktivnega zavarovanca, ki je v zavarovanje vstopil 2001:
moški, premija 69€, starost 46 let, predvidena upokožitev pri 62 letih

ENAKOMERNA DOSMRTNA RENTA

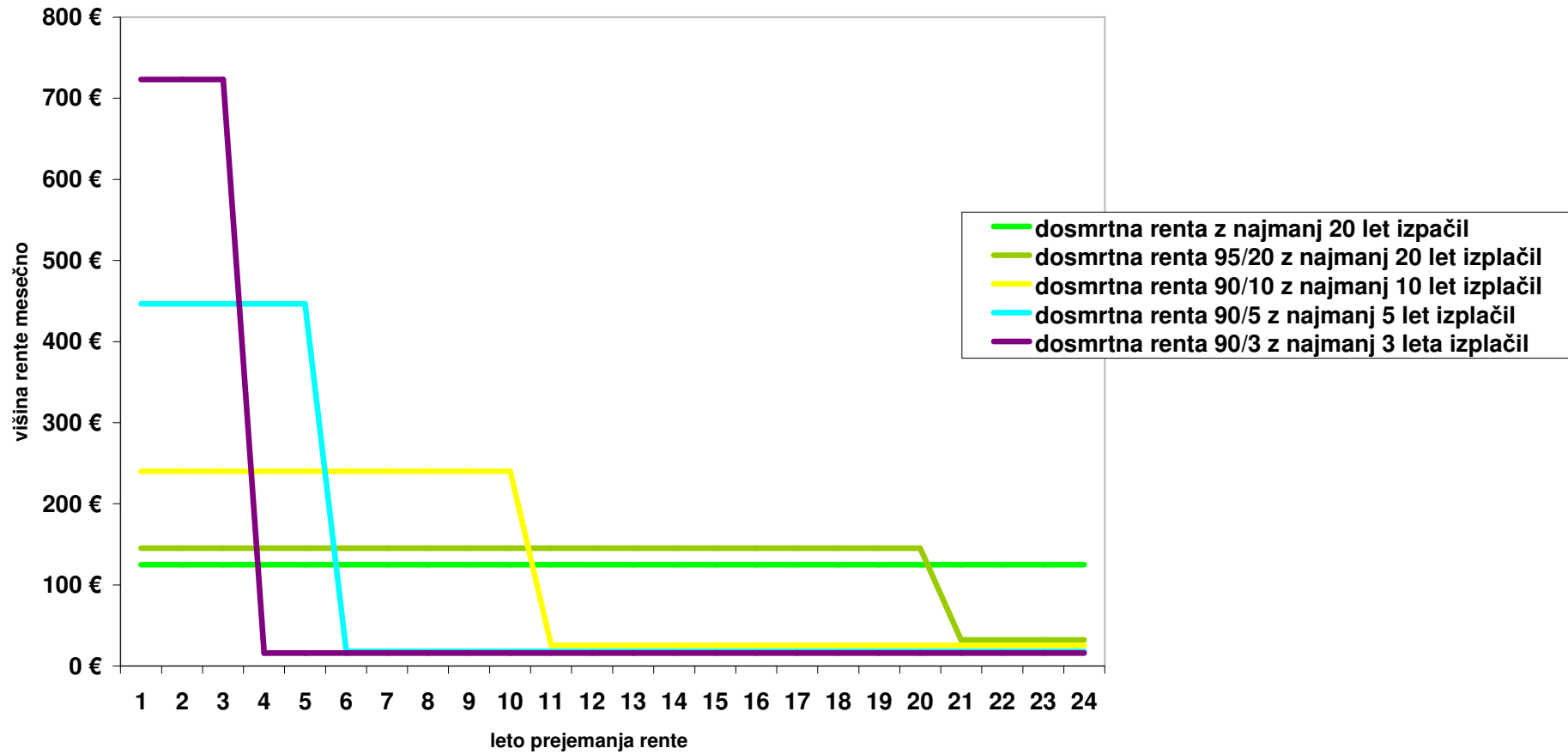
Izračun za povprečnega aktivnega zavarovanca, ki je v zavarovanje vstopil 2001:
moški, premija 69€, starost 46 let, predvidena upokožitev pri 62 letih

ENAKOMERNA IN POSPEŠENA DOSMRTNA RENTA

Izračun za povprečnega aktivnega zavarovanca, ki je v zavarovanje vstopil 2001:
moški, premija 69€, starost 46 let, predvidena upokožitev pri 62 letih

ENAKOMERNA IN POSPEŠENE DOSMRTNE RENTE

INFORMATIVNI IZRAČUN DODATNE POKOJNINE

spol (moški, ženska) *	moški
leto rojstva *	1965
starost ob upokojitvi let *	62
neto plača *	1.000 €

leto upokojitve	2027
ocena višine pokojnine iz obveznega zavarovanja	457 €

leto vstopa v DPZ *	2001
že zbrana sredstva *	8.375 €
premija DPZ *	69 €
maksimalna premija DPZ z davčno olajšavo	88 €

* Za izračun vnesite vaše podatke v zeleno obarvana polja.

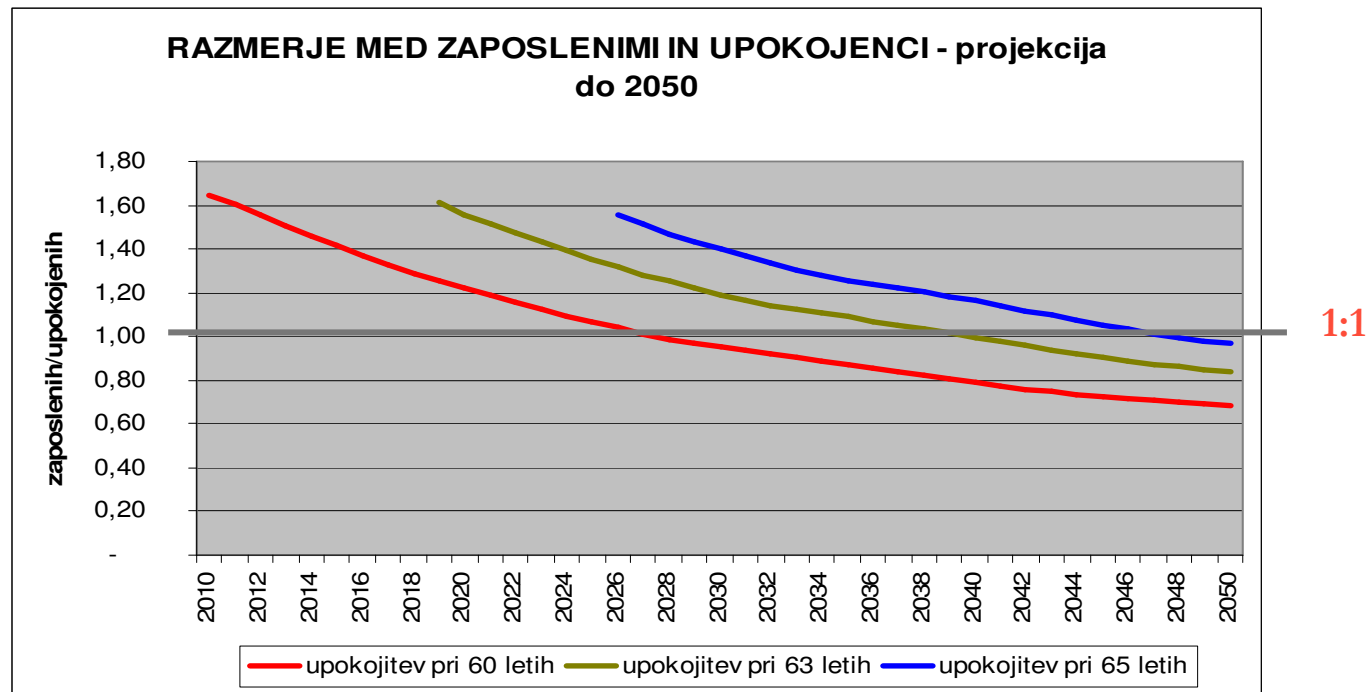
leto izpolnitve pogojev za dodatno pokojnino	2027	
	zbrana sredstva	maksimalna premija DPZ z davčno olajšavo
	28.269 €	32.684 €
DODATNA POKOJNINA		
dosmrtna renta mesečno	135 €	156 €
dosmrtna renta z jamstvom izp. 10 let mesečno	132 €	153 €
dosmrtna renta z jamstvom izp. 20 let mesečno	125 €	144 €
pospešena renta 95/20 mesečno 20 let	145 €	168 €
pospešena renta 95/20 nato letno do smrti	385 €	446 €
pospešena renta 90/3 mesečno 3 leta	723 €	836 €
pospešena renta 90/3 nato letno do smrti	189 €	218 €
pospešena renta 90/5 mesečno 5 let	447 €	516 €
pospešena renta 90/5 nato letno do smrti	214 €	248 €
pospešena renta 90/10 mesečno 10 let	240 €	277 €
pospešena renta 90/10 nato letno do smrti	305 €	353 €

Zavarovanec s povprečno slovensko plačo 1.000€, star 46 let, ki je v dodatno pokojninsko zavarovanje vstopil leta 2001, ima danes zbranih 8.375€, bo pri mesečni premiji 69€ do upokojitve pri 62 letih zbral 28.269€ sredstev za dodatno pokojnino.

Ocenjujemo, da bo njegova pokojnina iz obveznega zavarovanja znašala 457€ merjeno po sedanjih cenah.

Zavarovanec bo ob upokojitvi lahko izbral dosmrtno rento v višini med 125€ in 135€ mesečno, odvisno ali se bo odločil za rento z dedovanjem ali brez dedovanja. Lahko bo izbral tudi med rentami, ki so v prvem obdobju izplačevanja znatno višje kot v drugem obdobju izplačevanja. V primeru izbire take rente bo nase prevzel tudi pretežni del tveganja dolgoživosti.

**KAKŠNO POKOJNINSKO REFORMO
POTREBUJEMO (okrogla miza)**

Obvezno pokojninsko zavarovanje se financira s sprotnimi prispevki zaposlenih in delodajalcev. Razmerje med zaposlenimi in upokojenci se je od leta 1960, ko je znašalo skoraj 10:1, do danes znižalo na vsega nekaj več kot 1,5:1. Nizka rodnost v preteklih desetletjih in podaljševanje življenjske dobe bosta povzročila nadaljnje zniževanje razmerja med številom zaposlenih in upokojencev.

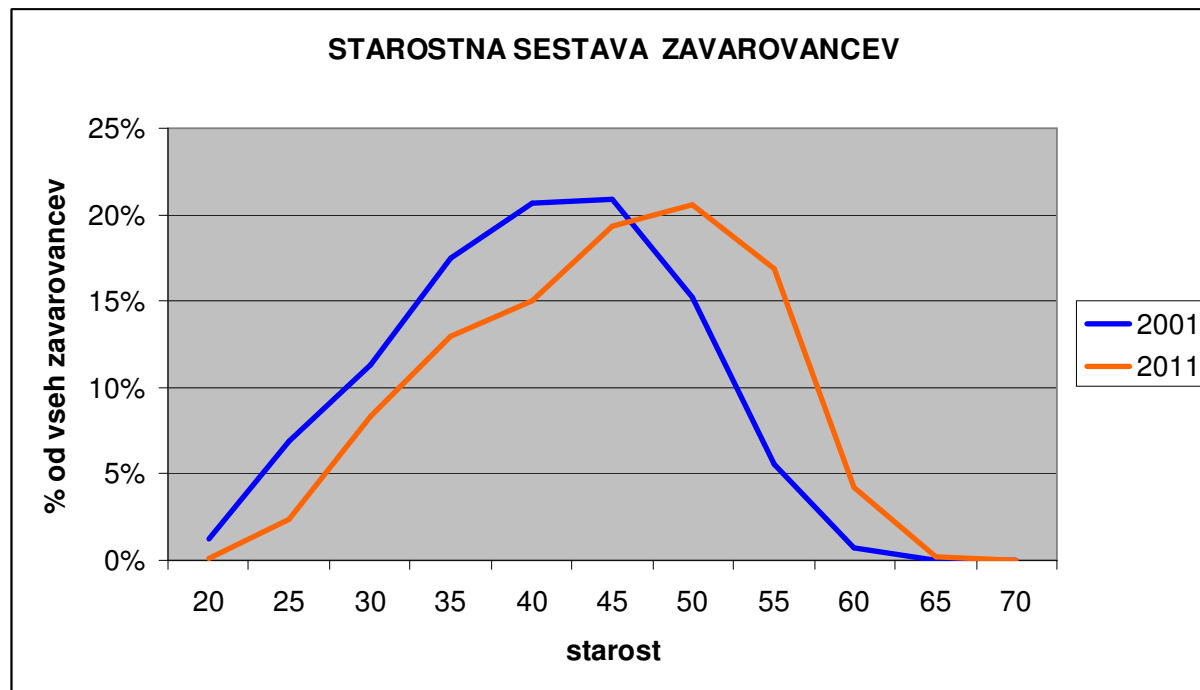
KAKŠNO JE TEKOČE STANJE POKOJNINSKE BLAGAJNE?

<i>leto upokojitve</i>	1958	1999	2010	2020	2030	2040	2050
upokojitvena starost	63,2	61,9	62,4	63,2	63,9	64,3	64,5
življenjska doba	78,3	81,6	83,3	84,3	85,2	86	86,9
doba prejemanja pokojnine	15,1	19,7	20,8	21,1	21,3	21,8	22,5

Vir: OECD Pensions at a glance 2011

Predlagana pokojninska reforma je iskala rešitev za dolgoročno vzdržnost pokojninske blagajne predvsem v kasnejšem upokojevanju. Po analizah OECD se bo do leta 2050 povprečna upokojitvena starost v članicah OECD povišala na 64,5 let za oba spola. Toda pričakovana življenjska doba se bo večala še hitreje, zato se bo doba prejemanja pokojnine še vedno povečevala.

KAKO VISOKE POKOJNINE 1. STEBRA GLEDE NA DOLGOROČNE PROJEKCIJE LAHKO PRIČAKUJEMO?

V 10. letih se je povprečna starost naših zavarovancev povišala za 5 let.

POVPREČNA STAROST ZAPOSLENIH SE BLIŽA 45 LETOM, ALI JE DELO DO 70. LETA REŠITEV ZA VZDRŽNOST POKOJNINSKEGA SISTEMA?

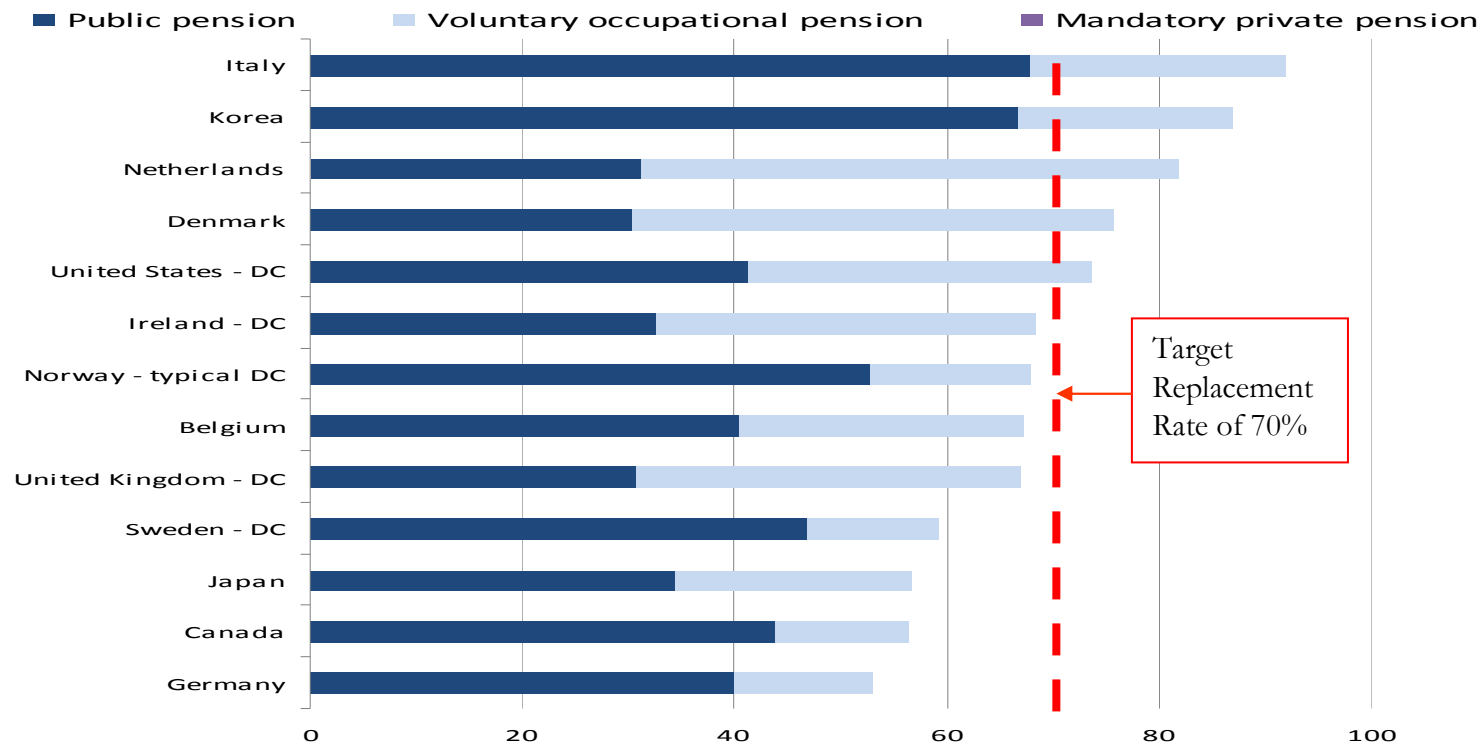
**ALI SE STRINJATE Z IZJAVO ANGELA GURRIJE, GENERALNEGA
SEKRETARJA OECD :**

Višanje upokojitvene starosti je le del rešitve. Potrebne bodo nadaljnje pokojninske reforme, ki bodo poleg fiskalne vzdržnosti morale upoštevati tudi socialno odgovornost držav. Za uspešnost reform so potrebne tudi vzpodbude za povečanje pokojninskega varčevanja.

Razmerje med zadnjo plačo in pokojnino se pogosto uporablja kot merilo primernosti pokojnin. Pokojnina v višini 70% plače se pojmuje kot zadostna, pokojnina pod 60% plače pa kot prenizka. Pokojninske reforme v državah članicah OECD, ki so v teku bodo po mnenju OECD v povprečju za 20% znižale bodoče javne pokojnine (pokojnine obveznega pokojninskega zavarovanja).

KAKŠNO JE RAZMERJE MED POKOJNINO IN PLAČO PRI NAS, KAKŠNE SO PROJEKCIJE?

Kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

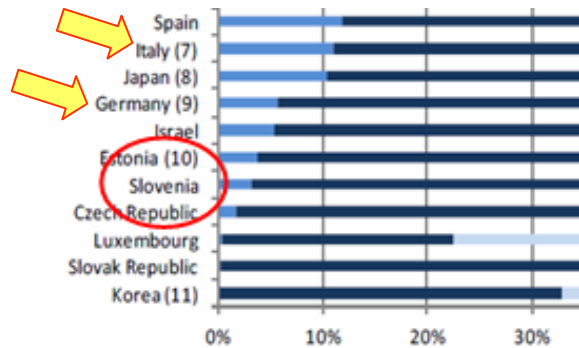

V državah OECD javne pokojnine v povprečju predstavljajo 60% prihodkov upokojencev, preostalih 40% predstavljajo prihodki dodatnega pokojninskega zavarovanja in lastni prihranki v povprečno enakih deležih. Tudi v Sloveniji samo reforma obveznega pokojninskega zavarovanja ne bo mogla zaustaviti padanja pokojnin.

ALI TVEGANJE REVŠČINE BODOČIH UPOKOJENCEV TUDI PRI NAS LAHKO PREPREČI LE POVEČAN OBSEG POKOJNINSKEGA VARČEVANJA?

Dodatno pokojninsko zavarovanje predstavlja vse pomembnejši del socialne varnosti bodočih upokojencev. Država ga vzpodbuja z davčno olajšavo na vplačane premije, s 50% oprostitvijo plačila dohodnine ob izplačilu in z zagotavljanjem nadzora nad izvajalci zavarovanja. V zavrjnjeni pokojninski reformi je bil njegov namen »nadomestiti upad pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja« prezrt. Država mu bo morala v prihodnje nameniti bistveno več pozornosti in vzpodbud.

KAKO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE ZAPOSLENI CENIJO V TUJINI IN KAKO GA (PREMALO) CENIMO PRI NAS?

Source: OECD Global Pension Statistics.

Table 1. Pension fund nominal and real 3-year average¹ annual returns in selected OECD countries over 2008-2010 (%)

Country	3-year average return	
	Nominal	Real
Turkey	10.1	-
Denmark	6.8	-
Mexico	6.8	-
Germany	4.7	-
Norway	3.5	-
Chile	2.9	-
Slovenia	2.4	-
Korea	2.3	-
Italy	2.0	-
Poland	2.0	-
Hungary	1.7	-
Greece	1.3	-
Finland	1.2	-
Canada	1.2	-
Czech Republic	1.2	-
New Zealand	0.9	-
Iceland	0.8	-
Austria	0.0	-
United States	-0.1	-
Netherlands	-0.6	-
Slovak Republic	-0.8	-
Belgium	-0.8	-
Portugal	-1.1	-
Spain	-2.0	-

Kot je razvidno iz OECD statistike sodimo med države z najnižjim deležem delniških naložb pokojninskih skladov, kljub temu da povprečje vseh ne presega 20% delež delnic. Kljub tako konzervativni naložbeni politiki sodi dodatno pokojninsko zavarovanje v Sloveniji v primerjavi z donosom pokojninskih skladov drugih razvitih držav doseženem v obdobju 2008-2010 v zgornjo tretjino.

VAŠE MNENJE?

	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	30.06.2011
ameriške delnice	-7,18%	-40,50%	-27,77%	-12,05%	-14,97%
delnice tveganih trgov	18,03%	-38,70%	0,18%	24,16%	14,21%
donos zavarovancev PDA	7,46%	9,31%	14,80%	19,93%	22,11%
nemške delnice	22,29%	-27,08%	-9,69%	4,81%	11,81%
slovenske delnice	78,13%	-42,10%	-36,10%	-47,08%	-53,80%

Skupni donos delnic v primerjavi z donosom PDA.

Iz preteklosti poznamo tudi negativne izkušnje kapitalskih pokojninskih zavarovanj. Bile so predvsem posledica dejstva, da sredstva zavarovanja niso bila ločena od sredstev delodajalca (Enron) ali pa so nastala z izločitvijo dela javnega pokojninskega zavarovanja kot obvezni drugi pokojninski steber, ki ga je država ob nastopu gospodarske krize nacionalizirala (Madžarska). Tudi premalo konzervativna naložbena politika sredstev dodatnega pokojninskega zavarovanja se v zadnjem desetletju ni izkazala.

ALI JE PROSTOVOLJNOST DODATNEGA POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA IN ZAHTEVANA ZAJAMČENA DONOSNOST PREDNOST ALI SLABOST ?

izplačana plača	vplačana premija	premija izplačana kot del plače	letni davčni prihranek zavarovanca	PRIVARČEVANO V 10 LETIH		DAVČNA UGODNOST
				KOLEKTIVNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE	LASTNO VARČEVANJE NA BANKI	
600 €	47 €	27 €	245 €	6.208 €	3.677 €	2.531 €
800 €	64 €	36 €	342 €	8.454 €	4.902 €	3.552 €
1.000 €	84 €	42 €	505 €	11.095 €	5.719 €	5.376 €
1.200 €	104 €	50 €	644 €	13.737 €	6.809 €	6.928 €
1.500 €	139 €	55 €	1.002 €	18.360 €	7.489 €	10.871 €
2.000 €	199 €	79 €	1.441 €	26.285 €	10.758 €	15.527 €

Vplačane premije so pri kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju oproščene plačila socialnih prispevkov in dohodnine. Zaposleni s povprečno plačo, ki mu delodajalec plačuje maksimalno premijo v višini 84€ mesečno, bi v primeru izplačila kot plačo prejel le 42€ večjo plačo.

IZRAČUN POKAŽE, DA JE ZA ZAVAROVANCA KOLEKTIVNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE NAJUGODNEJŠA OBLIKA VARČEVANJA ZA STAROST

Javne pokojnine bodo kljub kasnejšemu upokojevanju nižje. Prostovoljno kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje torej potrebujemo in je drugod tudi uveljavljeno, tudi dosedanji rezultati so med boljšimi, predvsem pa so sredstva zavarovancev varna.

KAJ STORITI, DA BO BOLJ ŽELENO?